

Nr 200

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående
bestridandet av kostnader för svenska F.N.-styrkor
m. m.*

(1:a avd.)

I propositionen nr 182 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 28 oktober 1960, föreslagit riksdagen att till Kostnader för svenska F.N.-styrkor m. m. å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1960/61 under fjärde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 29 000 000 kronor.

Sedan F.N.:s generalsekreterare gjort framställning om svenskt bidrag till F.N.:s insatser i Kongo i överensstämmelse med säkerhetsrådets resolution den 14 juli 1960 och därvid hemställt, att den svenska F.N.-styrkan i Främre Orienten måtte få temporärt disponeras för tjänstgöring i Kongo, medgav Kungl. Maj:t efter utrikesnämndens hörande den 19 i samma månad, att kontingenten, under en tid av omkring en månad och under förutsättning, bland annat, att i densamma ingående personal endast efter eget medgivande toges i anspråk för ifrågavarande tjänstgöring, finge disponeras för uppgifter i Kongo inom ramen för F.N.:s insatser där enligt säkerhetsrådets förenämnda resolution. I enlighet med detta beslut förflyttades med början den 19 juli 1960 i runt tal 620 man ur den svenska F.N.-kontingenten från Främre Orienten till Kongo. Efter förnyad framställning av generalsekreteraren utsträckte Kungl. Maj:t den 17 augusti 1960 tiden för disponerande av kontingenten för uppgifter i Kongo till den 25 november 1960. Samtidigt uppdrog Kungl. Maj:t åt överbefälhavaren att vidtaga åtgärder för att inom angiven ram med erforderligt antal man utfylla den svenska F.N.-styrkan i Främre Orienten.

I anslutning härtill har den kontingent, som med stöd av Kungl. Maj:ts förenämnda beslut den 17 juni 1960 skulle avlösa kontingenten i Främre Orienten i november 1960, organiserats och ställts till F.N.:s förfogande redan i mitten av september 1960. Sverige har alltså sedan sistnämnda tidpunkt haft två F.N.-kontingenter i tjänstgöring, en i Främre Orienten och en i Kongo. Såvitt för närvarande kan bedömas, kommer detta förhållande att bestå tills vidare under innevarande budgetår. Kungl. Maj:t har nämligen den 23 september 1960 på framställning av generalsekreteraren förordnat, att en svensk militär kontingent, omfattande omkring 600

man, skulle organiseras och utsändas till Kongo för att efter förenämnda 25 november 1960 ställas till förfogande för att tills vidare intill dess Kungl. Maj:t annat bestämde disponeras för uppgifter inom ramen för F.N.:s insatser därstädes.

På framställning av generalsekreteraren har Kungl. Maj:t vidare genom särskilda beslut medgivit att vid sidan av de organiserade militära kontingenterna viss ytterligare personal må, efter frivilligt åtagande, ställas till F.N.:s förfogande för tjänstgöring i Kongo. Denna personal, som i huvudsak utgöres av specialister av olika slag såsom helikopterförare, teknisk personal för skötsel av helikoptermateriel, byggnadstekniker, tele-tekniker m. fl., uppgår för närvarande till omkring 180 man. De till denna personal utgående arvodena m. m. förskottas för närvarande från försvarsgrenarnas vederbörliga anslag (jfr prop. 1956:125, bil. 2, p. 1—3) under det att kostnaderna för tjänstgöringstraktamenten till personalen i fråga förskottsvis bestrides från reservationsanslaget Kostnader för den svenska F.N.-styrkan.

Genom beslut den 4 augusti 1960 fastställde Kungl. Maj:t traktamenten för kontingentens personal vid tjänstgöring i Kongo, vilka traktamenten med hänsyn till kostnadsläget i Kongo bestämdes till det dubbla av de vid tjänstgöring i Främre Orienten utgående traktamentsbeloppen.

Den svenska regeringen har, framhåller departementschefen, tidigare intagit den ståndpunkten, att Sverige icke bör undandraga sig att ställa personal och resurser till förfogande för medverkan i F.N.:s arbete för biläggande av internationella tvistigheter. Den svenska insats i Kongo, som beslutits av Kungl. Maj:t efter utrikesnämndens hörande, står enligt departementschefens mening i god överensstämmelse med den hållning Sverige tidigare intagit i liknande sammanhang. Att vi vid behov biträder F.N. med militärt organiserade vaktstyrkor ligger enligt departementschefens mening helt i linje med Sveriges traditionella utrikes- och försvarspolitik. Möjligheterna att lämna snabbt svenskt bistånd är emellertid med nuvarande organisatoriska utgångspunkter begränsade. På departementschefens förslag har Kungl. Maj:t därför den 26 augusti 1960 uppdragit åt överbefälhavaren att utreda förutsättningarna för att inrätta en särskild på frivillig grund organiserad beredskapsstyrka åt F.N.

Riksdagen har tidigare anvisat medel till bestridande av kostnaderna för den svenska F.N.-styrkans verksamhet intill utgången av december 1960. Emellertid torde anvisade medel ha förbrukats redan vid utgången av oktober 1960. Anledningen härtill är dels att kontingenten dubbletats, dels att Kungl. Maj:t beslutat om höjda traktamenten till F.N.-styrkans personal under dess tjänstgöring i Kongo och dels att från anslaget förskottsvis bestritts kostnader för specialister av olika slag som enligt Kungl. Maj:ts särskilda beslut ställts till F.N.:s förfogande för tjänstgöring i Kongo. Ytterligare medel för verksamheten i fråga erfordras således

redan under innevarande kalenderår. Då beslut nu föreligger, att F.N.-styrkan i Främre Orienten må vara organiserad intill utgången av juni 1961 bör medel även beräknas för denna verksamhet under återstoden av budgetåret. Medel bör vidare anvisas för tiden intill den 1 juli 1961 för F.N.-styrkan i Kongo samt för specialister som enligt beslut av Kungl. Maj:t ställts eller framdeles ställs till F.N.:s förfogande. Med understrykande av att osäkerhet i flera hänseenden råder beträffande utgångspunkterna för beräkningarna föreslår departementschefen, att 29 000 000 kronor anvisas för verksamheten i Främre Orienten och Kongo till och med utgången av juni 1961. Man bör förutsätta, att huvuddelen av ifrågavarande kostnader skall ersättas av F.N. Eventuellt behov av medel utöver vad nu angivits torde, liksom tidigare förutsatts, få tillgodoses från anslaget till oförutsedda utgifter. I den mån så sker bör förhållandet senare anmälas för riksdagen.

Från F.N. inflytande ersättningar bör liksom tidigare tillgodoföras inkomstiteln Övriga diverse inkomster.

Utskottet. På av departementschefen anförda skäl finner utskottet sig böra tillstyrka den äskade medelsanvisningen.

Enligt de av Förenta Nationerna antagna reglerna för gäldandet av kostnader av här avsett slag skola desamma i princip helt bekostas av Förenta Nationerna. Hittills har så skett. Utskottet förutsätter, att så även blir fallet vad nu ifrågavarande utgifter beträffa.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Kostnader för svenska F.N.-styrkor m. m.* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1960/61 under fjärde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 29 000 000 kronor.

Stockholm den 6 december 1960

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Einar Persson, Ivar Johansson, Birger Andersson, fröken Andersson, herrar Axel Johannes Andersson, Thun, Holmqvist, Pålsson, Jacobsson, Rikard Svensson, Söderberg, Sunne och Herbert Larsson; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström, Staxäng, Ståhl, Gustafsson i Stockholm, Svensson i Stenkyrka, Karlsson i Olofström, fröken Elmén, herr Almgren, fröken Karlsson, herrar Andreasson, Nihlfors, fru Lewén-Eliasson och herr Johansson i Norrköping.